

Gevangen vis wordt door onderzoekers van Wageningen Marine Research gesorteerd en bestudeerd. FOTO PHIL NIJHUIS

Voor iedere schol op uw bord gingen 38 andere zeedieren dood

Visserij | Veel vissen die bij de bodemsleepnetvisserij op platvis worden meegevangen, overleven dit niet. Wekelijks sterven zo miljoenen dieren, becijferden Tilburgse onderzoekers.

Rob Buijer

Voor elke gevangen platvis, zoals een tong of een schol zijn ten minste 38 andere zeedieren doodgegaan. Tot die berekening komen onderzoekers Ben Vollaard en Aart de Zeeuw van Tilburg University. Hun onderzoek is deze week gepubliceerd in het economisch vaktijdschrift *Economische Statistische Berichten*.

Voor hun onderzoek keken de economen naar de officiële getallen over zogeheten 'discards', zoals die zijn verzameld door Wageningen Marine Research. Die discards of 'weggooi' zijn de bijvangst van bijvoorbeeld krabben, kreeften en andere dieren, die overboord worden gezet.

De cijfers over officiële bijvangsten combineerden de economen met bestaande kennis over de kansen dat dieren hun tocht in een sleepnet overleven. De overlevingskansen van per ongeluk bijgevangen vis zijn over het algemeen slecht, stelt Vollaard. "Die vissen zitten in een net dat voor-

al stampvol zit met krabben, zeesterren en rommel van de bodem. Als een vis daar meer dan een uur tussen geperst zit en hij wordt dan ineens naar boven gehaald bij een veel lagere druk, dan overleeft de zwemblaas, en dus de vis, dat meestal niet."

Ondergrens

Op basis van de beschikbare wetenschappelijke literatuur over de overlevingskansen, gaan Vollaard en De Zeeuw ervan uit dat per gevangen platvis 21 andere bijgevangen vissen het voor 90 procent niet overleven. Van de 88 andere dieren, zoals krabben en kreeften, gaat 20 procent dood. Opgeteld komt dat op ten minste 38 dode dieren per verkoopbare vis - vooral krabben, zeesterren en kreeften, maar incidenteel ook haaien, zeepaardjes of andere vissoorten. Vertaald naar de opbrengst van een goede week vissen per koter: 11.000 verkoopbare platvissen brachten 1,2 miljoen andere zeedieren in het net, waarvan er 420.000 zijn gedood.

"Een deel van de discards komt niet eens in de officiële cijfers, omdat ze met illegale netten met te kleine mazen worden gevangen", licht Vollaard toe. "Onze getallen zijn dan ook een ondergrens. Waarschijnlijk is het aantal gedode dieren nog veel hoger." Bijvangsten die onder de quota van de Europese Unie vallen, zoals ondermaatse tong en schol, moeten officieel aan land worden gebracht. "Maar daar wordt slecht op gehand-

11.000 verkoopbare platvissen brachten 1,2 miljoen andere zeedieren in het net

haafd", stelt de onderzoeker. "In de praktijk worden dus ook nog veel ondermaatse vissen overboord gezet."

Pulskor

Kennis over de bijvangst is volgens Vollaard belangrijk om een bewuste keuze te kunnen maken over de duurzaamheid van je eten. "Bij duurzaamheid van vis wordt over het algemeen alleen gekeken naar de bestanden van de te vangen vis. Als er genoeg tong of schol rondzwemt, dan wordt dat 'duurzaam' gevonden. Maar daarbij houd je dus geen rekening met al die andere dieren die het leven laten voor jouw ene visje", vindt Vollaard.

De visserijdruk met bodemsleepnetten is de laatste jaren overigens sterk teruggebracht. Door subsidie-regelingen is de afgelopen jaren de helft van de Nederlandse vloot van platviskotters uitgekocht. De resterende vissers zouden het liefst terugkeren naar de pulskor. Bij dat systeem slepen de vissersboten geen zware kettingen over de bodem om de vis-

sen het net in te krijgen, maar worden de vissen met stroomstoten uit de bodem gejaagd. Doordat er met een pulskor minder door de bodem geploegd hoeft te worden, zijn de bijvangsten ook veel geringer. Maar de Europese Unie houdt een terugkeer naar de pulskor tegen.

De voorzitter van de Nederlandse Vissersbond, Johan Nooitgedagt zegt in een reactie dat de bijvangst en discards de laatste jaren al enorm zijn teruggedrongen. Bovendien wijst hij erop dat het goed gaat met de platvissen in de Noordzee. "Het quotum voor tong is recent nog met 172 procent vergroot. Het beeld van de Noordzeevisser als destructieve kracht vraagt dus om nuance."

Nooitgedagt erkent dat visserij ecologische impact heeft, "zoals alle voedselproductie", voegt hij daaraan toe. Bij kweekvis is weliswaar geen bijvangst "maar de totale milieupact van buitenlandse kweek is nog veel groter", vermoedt voorzitter Nooitgedagt.

ADVERTENTIES

GEBIED 19

Esther Gerritsen

Winnaar
BOEKENBON LITERATUURPRIJS
2024

'Briljant'
NRC ●●●●●

DE GEUS

SINGEL | UITGEVERIJEN

Boeken koop je lokaal, ook online via **LIBRIS.nl**

Wu Zetian

DE ENIGE
VROUWELIJKE
KEIZER
VAN CHINA

13/14 m 25.05.2025

'Rijke
expositie'
NRC

Keramiekmuseum
Prinsessehof
Leeuwarden
prinsessehof.nl